ఈ వారం కథ

పేదవాని పైకం

డా॥ చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ

పేరుకే తగ్గట్టుగానే వరహాలరావు శ్రీమంతుడు. ఆగర్భ శ్రీమంతుడు కాకపోయినా, ఏదో ఒక విధంగా శ్రీమంతుడైనవాడు. ఏమయితేనేం, డబ్బు, పొగరు పుష్కలంగా ఉన్నవాడు. అందువల్ల సామాన్యుల్ని -ముఖ్యంగా నిరుపేదల్ని- నిరసించేవాడు. పైక మున్న పెద్దల్నే ఆదరించేవాడు. అలాంటివాడి ఔట్‌హౌస్‌లో ఒక సామాన్యుడు నివసిస్తున్నాడు. పేరుమాత్రం గొప్పపేరు. శ్రీపతిరావు! తన పరిస్థితిని బట్టి అతనైతే సన్యాసిరావని పేరు పెట్టుకునేవాడే. కాని తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరుని మార్చుకోవడం అనుచితమని భావించిన గురుభక్తి అతనిది!

'అయ్యా! మీ ఔట్‌హౌస్ ఖాళీగా వుందా?'

'ఎవరో ఒక సన్యాసి వుంటున్నాడు...'

'అదేవిటండీ చూస్తూచూస్తూ సన్యాసికిచ్చారా అద్దెకి?'

'ఆ సన్యాసికాదులెండి... డబ్బులేని సన్యాసిలెండి'

'ఎంత డబ్బుంటే మాత్రం యింత పొగరా!' వరహాలరావుకి వినిపించేలా ఒకరిద్దరు అన్నారు, ధైర్యంగా.

'డబ్బులేని సన్యాసులకు డబ్బున్న వాళ్ళంటే అక్కసు!...' వరహాలరావు అనేవాడు నలుగురూ వినేలా. ఎవరైనా విన్నారో లేదో కాని, శ్రీపతిరావు మాత్రం విన్నాడు. విని కుమిలిపోయాడు. తరువాత తనను తాను ఓదార్చుకున్నాడు. ఇంతకూ తనలాంటివాడు కలవారి ఆవరణలో ఉండడం అవివేకమనుకున్నాడు. మొదట్లో వరహాలరావు ఎంత ఆప్యాయత ప్రదర్శించాడని!

గృహాన్వేషణ సాగిస్తూ ఒకరోజు సాయంకాలం శ్రీపతిరావు వరహాలరావు బంగళాగేటువద్ద ఆగాడు. వాచ్‌మాన్‌ని చూడగానే అతన్ని పలకరించాలని పించింది.

'ఏం నరసయ్యా యిక్కడ పని చేస్తున్నావా?'

'అవును బాబూ. ఎప్పుడొచ్చారు మన పల్లెనుంచి?'

'మూడురోజులయింది. ఈ మహా పట్నంలో నువ్వుతప్ప నాకు తెలిసిన వాళ్లెవరూ లేరు. నిన్ను చూసేసరికి నాకు ప్రాణం లేచివచ్చిందనుకో...'

'నాకూ అలాగే వుంది బాబూ... అది సరే, యిప్పుడు తమరెక్కడుంటున్నారు?'

'మా మేనేజరుగారు మంచివాడు కాబట్టి, యిల్లు దొరికేంతవరకు ఆఫీసులోనే వుండమన్నారు...'

'అయితే అమ్మగారు పల్లెలోనే వున్నారన్నమాట...'

'ఇల్లు దొరికిన తర్వాత తీసుకు వస్తాను. తక్కువ అద్దెలో ఎక్కడైనా రెండు గదుల యిల్లు దొరుకుతుందంటావా?'

'ఒక్క నిమిషం యిక్కడే వుండండి బాబూ. ఔటౌసు ఖాళీగా వుంది. మా అయ్యగార్ని కనుక్కుని వస్తాను...'

వెనక్కి తిరిగి నరసయ్య బంగళావైపు చూశాడు. సరిగ్గా ఆ సమయానికి మేడ మీద వరహాలరావు వున్నాడు. ఆయన చూపు చాలాసేపుగా ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్న నరసయ్యమీద పడింది. సైగ చేశాడు పైకి రమ్మని. సంతోషంకొద్దీ నరసయ్య వెడుతుంటే, తన అదృష్టం పండినట్టుగా భావించాడు శ్రీపతిరావు.

నిజంగానే అదృష్టం పండింది!

ఏడెనిమిది నిమిషాల తర్వాత నరసయ్య తిరిగి వచ్చి, 'బాబుగారూ.. మా అయ్యగారు తమర్ని పైకి రమ్మంటున్నారు' అన్నాడు. ఇల్లు దొరికినట్లే అనుకున్నాడు. ఆ ఉత్సాహంతో నరసయ్య వెంట నడిచాడు శ్రీపతిరావు. మాంత్రికుణ్ణి అనుసరించి వెళ్ళే మామూలు మనిషిలా.

మేడమీది సోఫాసెట్లు కుర్చీలు నిలువుటద్దాలు మొదలైనవాటిని చూసి శ్రీపతిరావు ఆశ్చర్యచకితుడయ్యాడు. అలాంటివి తానంతకుముసుపు చూడకపోవడమే ఆశ్చర్యానికి కారణం. వాటిని చూస్తూ అలాగే నిలుచుండిపోయాడు. నరసయ్య ఏమో వరహాలరావు మామూలుగా వచ్చే ద్వారం వైపు చూస్తూ చేతులు కట్టుకుని మూర్తీభవించిన వినయవిధేయతల్లా నిలబడ్డాడు.

వరహాలరావు రాకను సూచించేలా

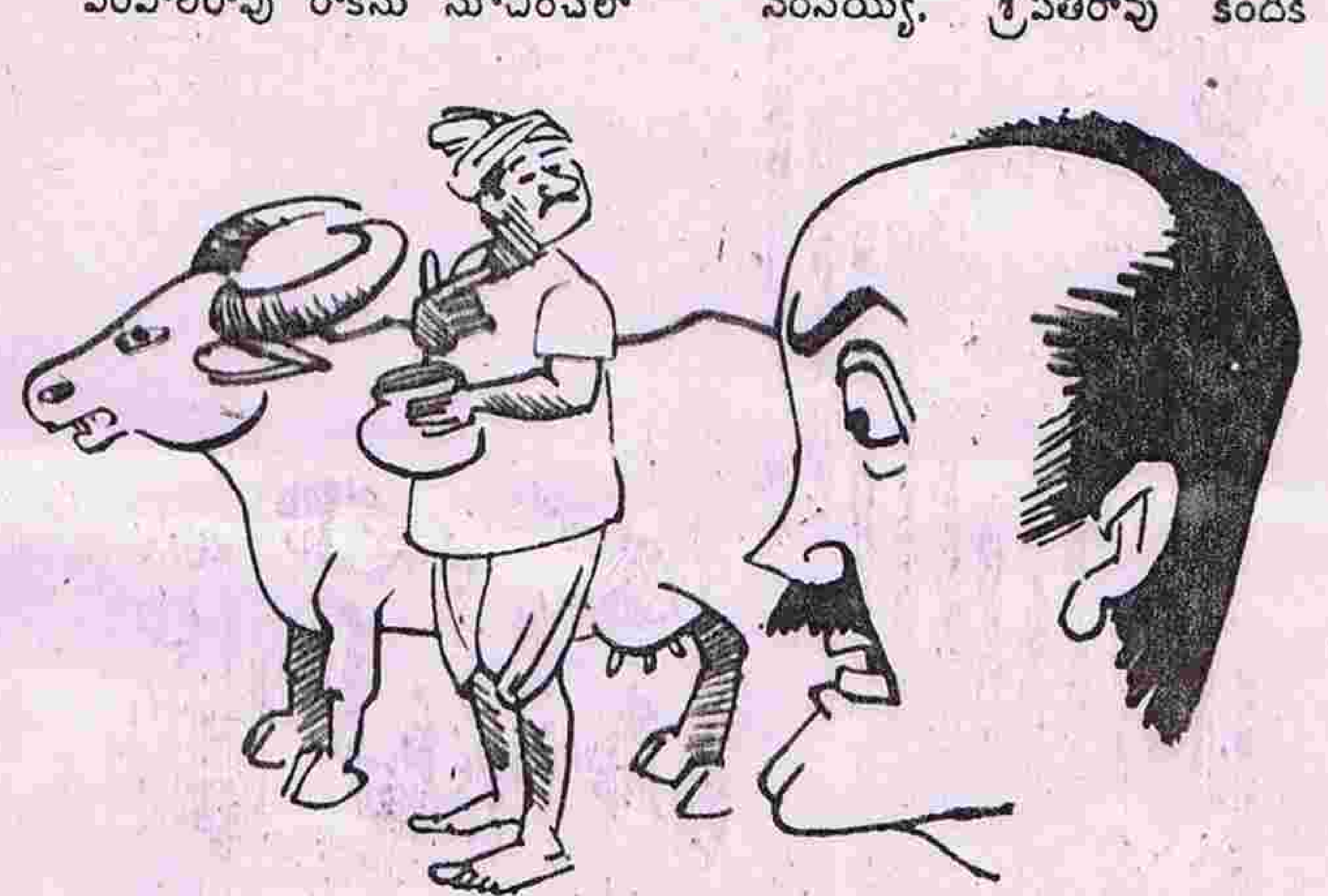

అతని పాదరక్షల సవ్వడి గంభీరంగా వినిపించింది. మెల్లగా దగ్గిన దగ్గు కూడా గంటలా వినవచ్చింది. అంతవరకూ ప్రశాంతంగావున్న అక్కడి వాతావరణం ఒక్కక్షణంలో మారిపోయింది. నడమంత్రపు సిరిలో కనిపించే దర్పంలా.

వరహాలరావు సోఫా అలకరించాడు.

'ఇందాక నేను తమతో మనవి చేసిన బాబుగారు ఈయనేనండి' అన్నాడు నరసయ్య గొంతు సవరించుకుని.

శ్రీపతిరావుని ఎగాదిగా చూశాడు వరహాలరావు. ఆ చూపు దోషిని చూసే చూపులా వుంది. అది చూసి నరసయ్య ఏమనుకున్నాడో ఏమిటో, 'బాబుగారు చాలా మంచివారండి... పరమ సాధువు' అన్నాడు.

'నీ సంగతి...' నాలుక కరుచుకుని 'అదే ... మీ విషయం మా వాచ్‌మాన్ వివరంగా చెప్పాడు. ఔట్‌హౌస్ నచ్చినట్టేగా. అద్దెకివ్వాల్సిన కర్మ నాకేం లేదు. వాచ్‌మాన్ మాటని తోసెయ్యలేక ఒప్పుకున్నాను. ప్రతినెలా మొదటి తారీకున ఆ అద్దె డబ్బులు మా గుమాస్తాకివ్వాలి. తెలిసిందా...'

'అలాగేనండి'

'అవతల నాకు బోలెడు పనుంది. మాట్లాడే తీరికలేదు. ఏమన్నా యిబ్బందులుంటే 'మా గుమస్తాతో చెప్పుకోవచ్చు. అతనే వ్యవహారాలన్నీ చూస్తూవుంటాడు...'

'చిత్తం'

'అన్నట్టు చెప్పడం మరిచిపోయాను. ప్రతిరోజూ మా గేటుముందే పాలుపిండి పోస్తాడు... వాడెవరు?' నరసయ్య వంక చూశాడు వరహాలరావు.

'ఆ ముసలాయన పేరు వెంకయ్యండి...'

'పాలు వెంకయ్య దగ్గరే పోయించుకోవాలి. మాకు పదేళ్లుగా పాలు పోస్తున్నాడు. చాలా మంచి పాలు...' అంటూ శ్రీపతిరావుని చూశాడు.

'అలాగేనండి'

ఆ తర్వాత వరహాలరావు లోపలికి వెళ్ళాడు.

నరసయ్య, శ్రీపతిరావు కిందికి దిగారు. యజమాని మాటలతీరు, వాలకం నచ్చని నరసయ్య, 'తమరేమీ అనుకోకండి బాబూ. మా అయ్యగారి తీరే అంత. ఇంకా నయం, యివ్వాళ మీతోనే యింతసేపు మాట్లాడారు' అన్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ ఔట్‌హౌస్ చూశారు.

'నీ మేలు మరిచిపోలేను నరసయ్యా. ఉన్నంతలో యిల్లు చక్కగానే వుంది. ఇంత మంచి ఇల్లు దొరుకుతుందని నేను కలలోకూడా అనుకోలేదు. అద్దె అంటావా, అనుకున్న దానికంటె కొంచెం ఎక్కువే...'

'ఎక్కువే అయినా అన్ని వసతులూ వున్నాయిగదండీ... ముఖ్యంగా మంచి నీళ్లు! రోజూ పొద్దునా సాయంకాలం పంపులో వస్తాయి. నీళ్ళకోసం యీ వూళ్ళో చాలామంది యమయాతన పడుతున్నారంటే నమ్మండి...'

'అవునవును. మా ఆఫీసులో కూడా నీళ్ళకు యిబ్బందిగానే వుంది.'

తర్వాత వాళ్లిద్దరూ తమ గ్రామంగురించి మాట్లాడుకున్నారు.

ఒక మంచిరోజు చూసుకుని శ్రీపతిరావు ఔట్‌హౌస్‌లో చేరాడు. భార్య వచ్చేంతవరకు స్వయంపాకంతో కాలక్షేపం చెయ్యాలనుకున్నాడు. అప్పుడప్పుడు వరహాలరావు అతని యోగక్షేమాలు కనుక్కుని వెళ్లేవాడు. మాట తీరు అదో మోస్తరుకాని మనిషి మంచివాడుగానే కనిపిస్తున్నాడని శ్రీపతిరావు సంతోషించాడు.

ఒకరోజు వుదయం 'బాబూ, బాబూ' అని తలుపుకొట్టిన చప్పుడయింది. శ్రీపతిరావు ఆదుర్దాగా తలుపుతెరిచి చూశాడు.

'బాబూ, నన్ను పాల వెంకయ్య అని పిలుస్తారు...'

'మీ సంగతి అయ్యగారు చెప్పారు'

'పదేళ్లుగా పాలు పోస్తున్నానండి అయ్యగారికి. ఒకటో రకం పాలు. మీరు కూడా తీసుకుంటారని అయ్యగారు చెప్పారండి'

'అయితే యివాల్టి నుంచి పొయ్యండి. తీసుకుంటాను. నెలనెలా పేచీలేకుండా మీకు పైకమిస్తాను...'

'పైకమటండీ ముఖ్యం! పాలు పితుకుతుంటే యిద్దరు ముగ్గురు అడిగారు. వాళ్లకి పొయ్యకుండా మీకు పెసలుగా తీసుకొచ్చాను'

ఉబ్బిపోయాడు శ్రీపతిరావు. గిన్నె తీసుకువచ్చాడు. నురుగు రాకుండా చెయ్యి అడ్డంపెట్టి పాలు పోశాడు వెంకయ్య.

'చూడడానికి చిక్కగానే వున్నాయి'

'తాగి చూస్తే మీకే తెలుస్తుంది రుచి.. ఈ పట్టణం మొత్తం మీదా యిలాంటి పాలు ఎక్కడా దొరకవంటే నమ్మండి.' అంటూ వెంకయ్య వెళ్లిపోయాడు.

పదిరోజులు గడిచాయి.

ఒకనాడు వెంకయ్య పాలు పితుకుతుంటే దగ్గరికి వెళ్ళి నుంచున్నాడు శ్రీపతిరావు.

'ఏం బాబూ, యిలా వచ్చారు?'

'ఊరికేనే'

పాలు పితకడం పూర్తి అయింది.

శ్రీపతిరావు గిన్నెను ముందుకు చాచాడు.

'మొట్టమొదట అయ్యగారికి పోసిన తర్వాత మిగిలితేనే మీకు...' అన్నాడు వెంకయ్య నిర్లక్ష్యంగా.

'మరి యిన్నాళ్లుగాఎలా పోస్తున్నట్టు?'

'మొనమొన్నటిదాకా పాలు బాగానే యిచ్చేది ఆవు. ఇప్పుడు తక్కువవుతున్నాయి...' అంటూ బంగళాలోకి దారితీశాడు.

చెట్టంత మనిషి తానక్కడ నిలబడ్డా తనసుకాదని ముందుకిపోయిన వెంకయ్య మీద ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది శ్రీపతిరావుకి. నిగ్రహించుకున్నాడు. ఇంతలో వెంకయ్య రానే వచ్చాడు. వస్తూనే, 'ఏదీ గిన్నె?' అడిగాడు కావాలని అతను 'ఎందుకు' అని ప్రశ్నించాడు.

'పాలు పోయించుకోరా మరి?'

'పాలు తక్కువగా వున్నాయన్నావుగా'

'అవును. అందుకే కొంచెం నీళ్ళు కలిపాను'

ఉగ్రుడయ్యాడు శ్రీపతిరావు. 'నీ పాలు నీ దగ్గరే వుంచుకో. అయితే యిన్నాళ్ళుగా మాకు పోసింది నీళ్ళపాలా?'

'నీళ్లపాలే... నువ్విచ్చే పైకానికి చిక్కని పాలెవరు పోస్తారు?'

'మాటలు సరిగా రానీ...'

'ఏం చేస్తావేమిటి? అయ్యగారు అడిగినప్పుడల్లా నాకు సహాయం చేస్తారు. ఆవు కొనాలంటే అడ్వాన్సు యిస్తారు. ఆయనవల్లే నేను పాల వ్యాపారం చెయ్యగలుగుతున్నా. ఆ సంగతి గుర్తుంచుకో...'

'అయితే పాలన్నీ ఆయనగారికే పోయ్...'

కథ

కాని పైకం

డా॥ చల్లా రాధాకృష్ణశర్మ

తర్వాత
బాబుగారూ..
ఏకి రమ్మం
దొరికినట్లే
త్సాహంతో
ప శ్రీపతి
ంచి వెళ్ళా
కుర్చీలు
చిని చూసి
య్యాడు.
పు చూడక
ం. వాటిని
పోయాడు.
రహాలరావు
రం వైపు
మూర్తీ
ల్లా నిల
ంచించేలా

దొరుకుతాడు 'మా గుమస్తాతో చెప్పు కోవచ్చు. అతనే వ్యవహారాలన్నీ చూస్తూవుంటాడు...'

'చిత్తం'

'అన్నట్టు చెప్పడం మరిచిపోయాను. ప్రతిరోజూ మా గేటుముందే పాలుపిండి పోస్తాడు... వాడెవరు?' నరసయ్య వంక చూశాడు వరహాలరావు.

'ఆ ముసలాయన పేరు వెంకయ్యండి...'

'పాలు వెంకయ్య దగ్గరే పోయించుకోవాలి. మాకు పదేళ్లుగా పాలు పోస్తున్నాడు. చాలా మంచి పాలు...' అంటూ శ్రీపతిరావుని చూశాడు.

'అలాగేనండి'

ఆ తర్వాత వరహాలరావు లోపలికి వెళ్ళాడు.

నరసయ్య, శ్రీపతిరావు కిందికి

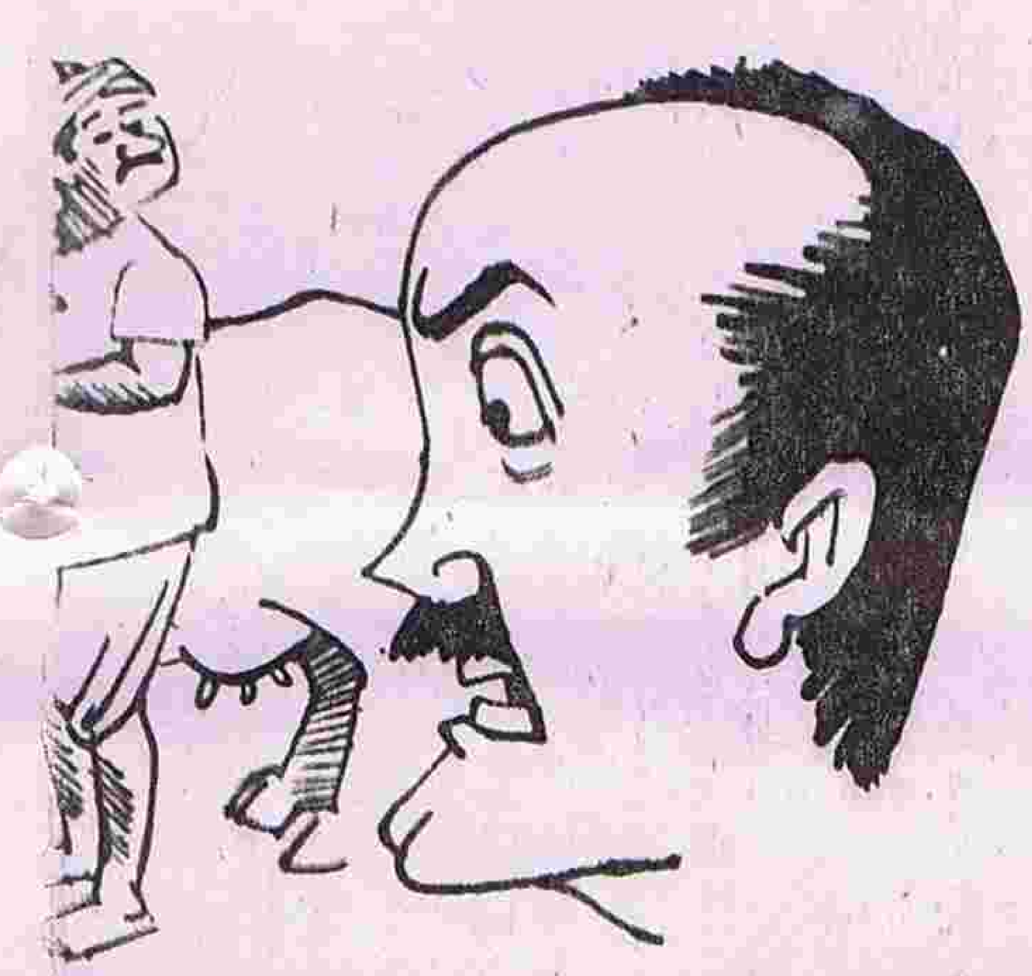

ంభీరంగా
ే కూడా
తవరకూ
ావరణం
. నడ
ంలా.
చాడు.
మనవి
నేనండి'
సవరిం
ూశాడు
చూసే
సయ్య
బుగారు
ాధువు'
మకుని
ప్మాన్
హౌస్
నాకేం
ాటని
న్నాను.
అద్దె
వ్వాలి.
ుంది.
బ్బుం

దిగారు. యజమాని మాటలంతీరు. వాలకం నచ్చని నరసయ్య. 'తమరేమీ అనుకోకండి బాబూ. మా అయ్యగారి తీరే అంత. ఇంకా నయం. యివ్వాళ మీతోనే యింతసేపు మాట్లాడారు' అన్నాడు. వాళ్ళిద్దరూ ఔట్‌హౌస్ చూశారు.

'నీ మేలు మరిచిపోలేను నరసయ్యా. ఉన్నంతలో యిల్లు చక్కగానే వుంది. ఇంత మంచి ఇల్లు దొరుకుతుందని, నేను కలలోకూడా అనుకోలేదు. అద్దె అంటావా, అనుకున్న దానికంటె కొంచెం ఎక్కువే...'

'ఎక్కువే అయినా అన్ని వసతులూ వున్నాయిగదండీ... ముఖ్యంగా మంచి నీళ్లు! రోజూ పొద్దునా సాయంకాలం పంపులో వస్తాయి. నీళ్ళకోసం యీ వూళ్ళో చాలామంది యమయాతన పడుతున్నారంటే నమ్మండి...'

'అవునవును. మా ఆఫీసులో కూడా నీళ్ళకు యిబ్బందిగానే వుంది.'

తర్వాత వాళ్లిద్దరూ తమ గ్రామంగురించి మాట్లాడుకున్నారు.

ఒక మంచిరోజు చూసుకుని శ్రీపతిరావు ఔట్‌హౌస్‌లో చేరాడు. భార్య వచ్చేంతవరకు స్వయంపాకంతో కాలక్షేపం చెయ్యాలనుకున్నాడు. అప్పుడప్పుడు వరహాలరావు అతని యోగక్షేమాలు కనుక్కుని వెళ్లేవాడు. మంచివాడుగానే కనిపిస్తున్నాడని శ్రీపతిరావు సంతోషించాడు.

ఒకరోజు వుదయం 'బాబూ, బాబూ' అని తలుపుకొట్టిన చప్పుడయింది. శ్రీపతిరావు ఆదుర్దాగా తలుపుతెరిచి చూశాడు.

'బాబూ, నన్ను పాల వెంకయ్య అని పిలుస్తారు...'

'మీ సంగతి అయ్యగారు చెప్పారు'

'పదేళ్లుగా పాలు పోస్తున్నానండి అయ్యగారికి. ఒకటో రకం పాలు. మీరు కూడా తీసుకుంటారని అయ్యగారు చెప్పారండి'

'అయితే యివ్వాళ్టి నుంచి పొయ్యండి. తీసుకుంటాను. నెలనెలా పేచీలేకుండా మీకు పైకమిస్తాను...'

'పైకమటండీ ముఖ్యం! పాలు పితుకుతుంటే యిద్దరు ముగ్గురు అడిగారు. వాళ్లకి పొయ్యకుండా మీకు పెసలుగా తీసుకొచ్చాను'

ఉబ్బిపోయాడు శ్రీపతిరావు. గిన్నె తీసుకువచ్చాడు. నురుగు రాకుండా చెయ్యి అడ్డంపెట్టి పాలు పోశాడు వెంకయ్య.

'చూడడానికి చిక్కగానే వున్నాయి'

'తాగి చూస్తే మీకే తెలుస్తుంది రుచి.. ఈ పట్టణం మొత్తం మీదా యిలాంటి పాలు ఎక్కడా దొరకవంటే నమ్మండి.' అంటూ వెంకయ్య వెళ్లిపోయాడు.

పదిరోజులు గడిచాయి.

ఒకనాడు వెంకయ్య పాలు పితుకుతుంటే దగ్గరికి వెళ్ళి నుంచున్నాడు శ్రీపతిరావు.

'ఏం బాబూ, యిలా వచ్చారు?'

'ఊరికేనే'

పాలు పితకడం పూర్తి అయింది.

శ్రీపతిరావు గిన్నెను ముందుకు చాచాడు.

'మొట్టమొదట అయ్యగారికి పోసిన తర్వాత మిగిలితేనే మీకు...' అన్నాడు వెంకయ్య నిర్లక్ష్యంగా.

'మరి యిన్నాళ్లుగాఎలా పోస్తున్నట్టు?'

'మొనమొన్నటిదాకా పాలు బాగానే యిచ్చేది ఆవు. ఇప్పుడు తక్కువవుతున్నాయి...' అంటూ బంగళాలోకి దారితీశాడు.

చెట్టంత మనిషి తానక్కడ నిలబడ్డా తననుకాదని ముందుకిపోయిన వెంకయ్య మీద ఎక్కడలేని కోపం వచ్చింది శ్రీపతిరావుకి. నిగ్రహించుకున్నాడు. ఇంతలో వెంకయ్య రానే వచ్చాడు. వస్తూనే, 'ఏదీ గిన్నె?' అడిగాడు కావాలని అతను 'ఎందుకు' అని ప్రశ్నించాడు.

'పాలు పోయించుకోరా మరి?'

'పాలు తక్కువగా వున్నాయన్నావుగా'

'అవును. అందుకే కొంచెం నీళ్ళు కలిపాను'

ఉగ్రుడయ్యాడు శ్రీపతిరావు. 'నీ పాలు నీ దగ్గరే వుంచుకో. అయితే యిన్నాళ్ళుగా మాకు పోసింది నీళ్ళపాలా?'

'నీళ్లపాలే... నువ్విచ్చే పైకానికి చిక్కని పాలెవరు పోస్తారు?'

'మాటలు సరిగా రానీ...'

'ఏం చేస్తావేమిటి? అయ్యగారు అడిగినప్పుడల్లా నాకు సహాయం చేస్తారు. ఆవు కొనాలంటే అడ్వాన్సు యిస్తారు. ఆయనవల్లే నేను పాల వ్యాపారం చెయ్యగలుగుతున్నా. ఆ సంగతి గుర్తుంచుకో...'

'అయితే పాలన్నీ ఆయనగారికే పోయ్...'

'అదిమీరేం చెప్పక్కర్లేదు. ఇన్నాళ్ళూ నేను పోసిన పాలకి లెక్కకట్టి నా పైకం నా మొహాన పారెయ్యండి...'

'నెల మధ్యలో పైకానికి నేనెక్కడికి పోను? జీతం రాగానే యిచ్చేస్తాను..'

'ఈ మాత్రం దానికే యింత అధికారమా?' ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు శ్రీపతిరావు.

'ఈయనిచ్చే పైకంతో నా సంసారం గడుస్తున్నట్టు అనుకున్నాడు కాబోలు... ఇలాంటి వాళ్లని ఎందర్నో చూశా. ఎవడిక్కావాలి యీయన పైకం... అడగాలేగాని మా అయ్యగారు వందలూ వేలూ యిస్తారు...' అంటున్నాడు వెంకయ్య.

తననుకాదు, తన కష్టార్జితమైన పైకాన్ని తక్కువచేసి మాట్లాడినందుకు శ్రీపతిరావు చాలా బాధపడ్డాడు.

ఆ నెల తిరక్కముందే అతను ఔట్‌హౌస్ ఖాళీచేశాడు. ఇల్లు ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోతుంటే, 'ఏం బాబూ, ఎక్కడైనా దొరికిందా యిల్లు' బాధగా అడిగాడు నరసయ్య. అయ్యగారికి భయపడి అంతకంటె అతను ఎక్కువగా మాట్లాడలేకపోయాడు.

'పేదవాని పైకం కూడా పైకమేనని రుజువుచేసి చూపిస్తా...' తెచ్చుకున్న కోపంతో అన్నాడు శ్రీపతిరావు.

నరసయ్య మనస్సు సంతోషంతో నిండిపోయింది.

సౌరమానం పాటిస్తారు

గత ఏప్రిల్ 11న చాంద్ర సంవత్సరాది లేదా తెలుగు సంవత్సరాది (ఉగాది) చైత్రశుక్ల పాడ్యమితో ప్రారంభమయింది. అల్లాగే ఏప్రిల్ 13న సౌర సంవత్సరాది (తమిళ సంవత్సరాది) మేష సంక్రాంతితో ఆరంభమయింది.

సంక్రాంతి

సూర్యుడు ఓ రాశినుంచి ముందు రాశిలో ప్రవేశించటాన్ని సంక్రాంతి లేదా సంక్రమణం అంటారు. సూర్యుడు ఒకోరాశిలో సుమారు నెల రోజులు వుంటాడు. ఇలా సూర్యుడు 12 రాశుల్నీ చుట్టి వచ్చేందుకు ఒక ఏడాది కాలం పడుతుంది.

చాంద్రమాసం ఇంచుమించు సౌర మాసానికి సమానం. కనుక సాధారణంగా ప్రతి చాంద్రమాసంలోనూ, ఒక సంక్రాంతి వస్తుంది. చాంద్ర, సౌర మాసాల వివరాలు ఇవి.

చాంద్రమాసాలు	సౌరమాసాలు
1. చైత్రమాసంలో	మేష సంక్రాంతి
2. వైశాఖమాసంలో	వృషభ సంక్రాంతి
3. జ్యేష్ఠమాసంలో	మిథున సంక్రాంతి
4. ఆషాఢమాసంలో	కర్కాటక సంక్రాంతి
5. శ్రావణమాసంలో	సింహ సంక్రాంతి
6. భాద్రపద మాసంలో	కన్య సంక్రాంతి
7. ఆశ్వయుజమాసంలో	తులా సంక్రాంతి
8. కార్తీక మాసంలో	వృశ్చిక సంక్రాంతి
9. మార్గశిర మాసంలో	ధనుస్సు సంక్రాంతి
10. పుష్యమాసంలో	మకర సంక్రాంతి
11. మాఘమాసంలో	కుంభ సంక్రాంతి
12. ఫాల్గుణమాసంలో	మీన సంక్రాంతి

పై విధంగా కాక ఒకోసారి ఓ చాంద్ర మాసంలో అసలు సంక్రాంతి రానే రాదు. అలాంటి చాంద్ర మాసాన్ని "అధికమాసం" అంటారు.

అధికమాసం వచ్చిన చాంద్ర సంవత్సరంలో 13 మాసాలు వుంటాయి. అంచేత 13 పౌర్ణమిలూ, 13 అమావాస్యలూ వుంటాయి.

అధికమాసంలో పున్నమి నాడు చంద్రుడు ఏ నక్షత్రంతో కూడి వుంటాడో ఆ నక్షత్రం పేరుతోనే ఆ మాసాన్ని పిలుస్తారు.

ఏ చాంద్ర సంవత్సరంలో నైనా అధికమాసం వస్తే, దాన్ని ముందు పాటించి, ఆ తర్వాత నిజమాసాన్ని పాటిస్తారు. అధికమాసం పేరుతోనే నిజ మాసాన్ని కూడా పిలుస్తారు. ఆ రెండు మాసాలకీ పేరు ఒక్కటే. ఉదాహరణకు అధికమాసం ఆషాఢంలో వస్తే, అది ... ఆషాడం నిజ ఆషాడం అంటారు.

అధిక నిజమాసాల పేర్లు ఒక్కటే అయినా, నిజమాసంలో మాత్రం సూర్య సంక్రాంతి తప్పకుండావస్తుంది.

అధికమాసం ఎప్పుడూ చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, ఆషాడ, శ్రావణ, భాద్రపద మాసాలలో వస్తుంది. కాని ఇతర మాసాలలో రాదు.

మాసాలు చంద్ర గమనం బట్టి, సంవత్సరాలు సూర్యగమనం బట్టి ఏర్పడతాయి.

పౌర్ణమినుంచి పౌర్ణమి దాకా గానీ లేదా అమావాస్య నుంచి అమావాస్య దాకాగానీ రోజులు లెక్కిస్తే ఒక చాంద్ర మాసం అవుతుంది. అలాంటి 12 మాసాలు (చైత్రం నుంచి ఫాల్గుణం దాకా) కలిసి ఒక చాంద్ర సంవత్సరం అవుతుంది.

సూర్యుడు ఒకోరాశిలో నెల రోజులు వుంటూ (మేషం నుంచి మీనం దాకా) 12 రాసులలో సంచరించటంతో ఒక సౌర సంవత్సరం అవుతుంది.

సౌర సంవత్సరానికి, చాంద్ర సంవత్సరానికి ఏమీ సంబంధం వుండదు. దేని దారి దానిదే. అయినా సౌర చాంద్ర

కాలుష్యం ...

(8వ పేజీ తరువాయి)

ఫ్లోరిన్ వాయు శాతం పెరగడంవలన ... నీటిని త్రాగినవారికి ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధి వస్తున్నది. జల కాలుష్యం ఎంతవరకు పెరిగిదంటే కలుషిత జలంతో చేసిన ఐస్ నల్లగా ఉత్పత్తి అయేటంతగా ఈ వికృతి పెరిగిపోయింది!

ఇక మిగిలినది వాయుకాలుష్యం, ఆటోమొబైల్స్ విడుదల చేసే కార్బన్ డై ఆక్సైడ్, కార్బన్ మొనాక్సైడ్ వంటి వాయువుల బెడద మహానగరాల వాసులకు పరిచితమే. వాతావరణపు పై పొరలలో కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ పేరుకొని పోయి సూర్యునినుంచి భూమికి, భూమి నుంచి వాతావరణంపై పొరలలోనికి జరిగే ఉష్ణం మార్పిడి అమరిక చెడి పోయి భూవాతావరణంలో వేడి పేరుకొనిపోయి "గ్రీన్ హౌస్ ఎఫెక్ట్" తలఎత్తుతున్నది. దీనివలన భూగోళం మీది హిమశిఖరాలు కరిగిపోయి, సముద్రమట్టం పెరిగి భూప్రాంతాలకు మునిగిపోయే ప్రమాదం ఉంది.

ఇదేకాక థర్మల్ విద్యుత్కేంద్రాలు, ఇతర పరిశ్రమలు విడుదలచేసే నత్రజని, గంధక సంబంధ వాయువులు భూవాతావరణపు ట్రోపోస్ఫియర్‌లో స్థిరపడి అక్కడి మేఘాలలోని వర్షాంకు